

Міністерство освіти і науки України
Національний авіаційний університет
у партнерстві з

Тбіліським державним університетом імені Іване Джавахішвілі, м. Тбілісі, Грузія

Горійським державним навчальним університетом, м. Горі, Грузія

Академією технічно-гуманістичною, м. Бельско-Бяла, Республіка Польща

Жешувським університетом, м. Жешув, Республіка Польща

Вищою державною школою імені Яна Гродка, м. Санок, Республіка Польща

Поморською академією, м. Слупськ, Польща

Холі Кросс Коледжем Нотр Дам, Індіана, США

Університетом Хучжоу, КНР

Установою освіти «Брестський державний університет

імені О.С. Пушкіна», м. Брест, Республіка Білорусь

Преішівським університетом, м. Преішів, Республіка Словаччина

Льотною академією Національного авіаційного університету, м. Кропивницький

Глухівським національним педагогічним університетом імені Олександра Довженка, м. Глухів

Харківським національним університетом Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, м. Харків

Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини, м. Умань

Державним вищим навчальним закладом

«Національний лісотехнічний університет України», м. Львів

Львівським національним університетом імені Івана Франка, м. Львів

КЗВО «Барський гуманітарно-педагогічний коледж

імені Михайла Грушевського», м. Бар, Вінницька область

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Київ 2021

Актуальні проблеми вищої професійної освіти: збірник наукових праць / за загальною редакцією Л.В. Барановської. - К.: НАУ, 2021. – 100 с.

Збірник містить наукові праці учасників IX Міжнародної науково-практичної конференції з проблем вищої професійної освіти, зорганізованої науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки та психології професійної освіти Національного авіаційного університету в тісному партнерстві з провідними вітчизняними і закордонними закладами вищої освіти (м. Київ, Україна, 23 квітня 2021 року).

Технічний редактор: **В.О. Рахманов**

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету (протокол № 2 від 11 квітня 2021 року).

ЗМІСТ

<i>Victoria Akmal'dinova</i> READINESS OF FUTURE AIR TRANSPORT TECHNOLOGIES ENGINEERS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY: STRUCTURE COMPONENTS	5
<i>Олександра Алпатова</i> ПРИВАБЛИВІСТЬ НАВЧАННЯ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЯК ОДИН ІЗ ПОКАЗНИКІВ ПОЗИТИВНОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ СТУДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ.....	6
<i>Сергій Балакін</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЕКТОРІЇ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	7
<i>Лілія Барановська</i> ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗА ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОЇ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЙ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ.....	8
<i>Олександр Барно</i> НОВІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	9
<i>Тетяна Бикова</i> УМОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	10
<i>Марина Білоцерковець</i> ПОДОЛАННЯ СТЕРЕОТИПІВ У МІЖКУЛЬТУРНОМУ СПІЛКУВАННІ СТУДЕНТІВ ЧЕРЕЗ ВИВЧЕННЯ І ПОРІВНЯННЯ ІДІОМ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	12
<i>Ольга Біляковська</i> QUALITY EDUCATION: PHENOMENON OF NOTION.....	13
<i>Наталія Вінарчук</i> ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	14
<i>Людмила Герасименко, Світлана Муравська</i> МОТИВАЦІЯ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ.....	15
<i>Nataliia Glushanytsia</i> BLENDED LANGUAGE LEARNING	17
<i>Оксана Гриджук</i> ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ДО ЕФЕКТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ».....	18
<i>Ігор Данилюк</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ЯК МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ КЕРІВНИКІВ.....	19
<i>Ольга Данилова</i> ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З РЕКРЕАЦІЙНОГО ТУРИЗМУ ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПЕДАГОГІЦІ.....	21
<i>Олена Дацун</i> ТЕХНОЛОГІЯ ЗАСТОСУВАННЯ МОРСЬКИХ КАМІНЦІВ ЯК МАТЕРІАЛУ ДЛЯ АРТ-ТЕРАПІЇ.....	22
<i>Ірина Денис</i> ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ АНТРОПОНІМІКИ У КУРСІ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» ДЛЯ СТУДЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ЛІСОТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ.....	22
<i>Ольга Дробот</i> ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ОПЕРАТОРА КОНТАКТНОГО ЦЕНТРУ.....	24
<i>Ірина Дроздова</i> СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗВО В УМОВАХ ОСВІТНЬО-ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА.....	25
<i>Тетяна Дудка</i> СТРУКТУРОТВОРЧИЙ ХАРАКТЕР КРОС-КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	26
<i>Галина Євсєєва, Сергій Шатов</i> ПРОФЕСІЙНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОЇ-НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕЛІТИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ СУСПІЛЬСТВА.....	28
<i>Артем Зайка</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРОФІЛЮ.....	29
<i>Алла Заслужєна</i> ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ.....	30
<i>Олег Зарічанський</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ОФІЦЕРІВ-ЛІДЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	32
<i>Максим Жуковський</i> ВИКОРИСТАННЯ ІМІТАЦІЙНО-ІГРОВОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ ФАХІВЦІВ.....	33
<i>Наталія Журавель</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОФІЛЮ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	34
<i>Аліна Квітка</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	35
<i>Василь Ковальчук</i> СТВОРЕННЯ СЕРЕДОВИЩА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	36
<i>Юрій Козловський, Ірина Козловська, Оксана Білик</i> GENESIS OF EDUCATIONAL INTEGROLOGY	37
<i>Анжеліка Кокарева</i> ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ ЗВО.....	38
<i>Тетяна Кочубей</i> ТЕХНОЛОГІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ЖІНКАМИ, ЯКІ ЗВІЛЬНЯЮТЬСЯ З МІСЦЬ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ.....	39
<i>Анатолій Кучер</i> ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ ДО УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ ПРОЄКТАМИ.....	40
<i>Ірина Лабаз</i> ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДИКИ ПОШУКУ РОБОТИ ОСОБАМИ З РІЗНИМ ДОСВІДОМ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ.....	42
<i>Тетяна Лаврухіна</i> ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТА ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	44
<i>Наталія Ладобубець, Леся Хоменко-Семенова</i> ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК І ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ АВІАЦІЙНОГО ФАХІВЦЯ В ОСВІТНЬО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗВТО.....	45
<i>Zinaida Levchuk</i> MULTICULTURAL EDUCATIONAL SETTING OF THE UNIVERSITY AS A FACTOR FOR TRAINING FUTURE PROFESSIONALS	46
<i>Наталія Литвинчук</i> ЗДАТНІСТЬ ДО ЕМПАТІЇ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА.....	47
<i>Олена Лопатюк</i> ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ХОДЬБИ ТА БІГУ.....	49
<i>Ельвіра Лузік, Наталія Демченко</i> ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА ЯК СУТНІСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АВІАЦІЙНОГО ФАХІВЦЯ	50
<i>David Lutz</i> POSITIVE AND NORMATIVE PROFESSIONAL EDUCATION.....	52
<i>Юлія Мазуренко</i> ВПРАВИ НА АКТИВНУ ВЗАЄМОДІЮ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ІНЖЕНЕРІВ-МЕХАНІКІВ.....	53
<i>Інна Маринченко</i> РОЗВИТОК ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В КОНТЕКСТІ НАДБАНЬ ТЕОРІЇ ПОКОЛІНЬ.....	54
<i>Надія Мартиненко</i> РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	

МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ.....	55
<i>Інна Михайлюк</i> ДІАЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ.....	56
<i>Тамара Михеева</i> ПРОПЕДЕВТИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	58
<i>Galina Moskalevich</i> PROJECT ACTIVITY AS AN INNOVATIVE METHOD OF TEACHING LEGAL DISCIPLINES TO UNIVERSITY STUDENTS.....	58
<i>Олена Огієнко</i> МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД.....	60
<i>Павло Онупченко, Віктор Невзоров, Олександр Мотузов</i> ПЕДАГОГІЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ ПІЛОТІВ ЯК ЄДИНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС НАВЧАННЯ.....	61
<i>Марина Пилипчук</i> ПРЕДМЕТНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ЯК ОСНОВА АДЕКВАТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В АВІАЦІЙНІЙ ГАЛУЗІ.....	62
<i>Тетяна Плачинда, Тетяна Желєзнова</i> ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ.....	63
<i>Світлана Позоріла, Інна Тимчук</i> ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ У НЕПЕДАГОГІЧНОМУ ЗВО.....	64
<i>Лариса Пожоритова, Гаврилькевич В'ячеслав</i> ВЗАЄМОДІЯ РЕФЛЕКСІЇ І ПРОФЕСІЙНОГО САМОТВОРЕННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	66
<i>Любов Помиткіна</i> СУЧАСНІ ФАКТОРИ АМБІВАЛЕНТНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ОДРУЖЕННЯ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	67
<i>Наталія Прокурка</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АВТОПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	69
<i>Olyesya Razdorskaya, Maxim Usachyov</i> TEACHING THE STUDENTS OF THE FACULTY OF PHARMACY COMMUNICATIVE SKILLS IN ENGLISH.....	70
<i>Olga Razumova</i> WAYS OF FORMATION AND DEVELOPMENT THE 4K-COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF MATHEMATICS AND COMPUTER SCIENCE.....	71
<i>Віталій Рахманов</i> ІНДИВІДУАЛЬНА СТРАТЕГІЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ В УМОВАХ ОСВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	71
<i>Марина Рябініна</i> ПЕДАГОГІЧНІ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ПСИХОЛОГІВ.....	73
<i>Oksana Samoilenko</i> NON-FORMAL ADULT EDUCATION IN THE CONTEXT IN CONDITIONS OF SOCIAL CHANGE.....	74
<i>Олеся Самохвал</i> УЗАГАЛЬНЕНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМ ВИЩОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ОСВІТИ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ.....	75
<i>Валентина Семиченко, Катерина Артюшина</i> ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ.....	76
<i>Валерій Сорока</i> , ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	78
<i>Оксана Тимофєєва</i> ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНА ДИСКУСІЯ В НАВЧАННЯ МОРСЬКОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МАЙБУТНІХ СУДНОВОДІВ.....	79
<i>Володимир Фотинюк</i> ЗДОРОВ'Я ЯК МЕТА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	80
<i>Наталія Чала, Інна Ковальова</i> ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ІНШОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	81
<i>Микола Чумак</i> ФЕНОМЕН НАВЧАННЯ У ПЕДАГОГІЧНІЙ РЕТРОСПЕКЦІЇ.....	82
<i>Марія-Тереза Шоловій</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГА.....	83
<i>Voznyuk Alexander, Dubasenyuk Alexandra</i> MODERN REQUIREMENTS FOR BUILDING AN EFFECTIVE SYSTEM OF HIGHER PROFESSIONAL EDUCATION.....	83
<i>Nino Gambashidze</i> PRINCIPLES OF TEACHING CLASSICAL GEORGIAN LITERATURE TO THE STUDENTS OF VARIOUS RELIGIOUS CONFESSIONS.....	85
<i>Zakaria Kitiashvili</i> MODULAR PROGRAMS OF VOCATIONAL EDUCATION AT TBILISI STATE UNIVERSITY – BASIC TENDENCIES.....	86
<i>Henadzi Palchuk, Iryna Shauliakova-Barzenka</i> FORMING THE PEDAGOGICAL CULTURE OF A MODERN SPECIALIST'S PERSONALITY IN A MASTER'S DEGREE PROGRAMME AS A SUBJECT OF INNOVATIVE SCIENTIFIC RESEARCH....	86
<i>Iryna Shauliakova-Barzenka</i> USING OF THE POTENTIAL OF THE MODERN EDUCATIONAL ENVIRONMENT FOR FORMING THE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FOREIGN STUDENTS.....	87
<i>Лідія Пироженко, Song Shanshan (Сун Шаншан)</i> РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ В КНР.....	88
<i>Wang Xingxin (Ван Сінсін)</i> ФОРМИ І МЕТОДИ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ КНР.....	90
<i>Xu Menglin (Сюй Менглін)</i> ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ВИСОКОЯКІСНИХ ВІДКРИТИХ ОНЛАЙН-КУРСІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В КИТАЇ.....	91
<i>Chen Chenlin (Чень Ченьлін)</i> НАВЧАННЯ В РЕЖИМІ ОНЛАЙН НА КИТАЙСЬКІЙ НАВЧАЛЬНІЙ ПЛАТФОРМІ DINGTALK.....	93
<i>Zhang Xin (Чжань Сін)</i> ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В ПРАЦЯХ ОРЕСТА НОВИЦЬКОГО.....	94
<i>Zhou Hongwei (Чжоу Хунвей), Смолинчук Лариса Симонівна</i> УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: ВИКЛИКИ І РІШЕННЯ.....	95
<i>Li Jihua (Лі Цзіхуа)</i> РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ В АЗЕРБАЙДЖАНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	96
<i>Anna Babicka-Wirkus, Lukasz Wirkus</i> CORONAVIRUS PANDEMIC AND UNIVERSITY STUDENTS' STYLES OF DEALING WITH THE STRESS.....	98
<i>Ольга Якубчик</i> ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	98
<i>Ганна Красота-Мороз</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС.....	100

Покоління X. На формування їх цінностей вплинула війна в Афганістані та поява наркотиків. Для них важливі самостійність, індивідуалізм, прагматизм та говорити з нейтральною інтонацією та замість слова "ні" або "не знаю" завжди пропонувати їм якийсь рішення. Сьогодні це покоління активно вивчає простори інтернету та користується онлайн-покупками. Проте вони надають перевагу звичайним магазинам, особливо де можна одразу купити все необхідне. Покоління X виховувалося за часів СРСР, коли одяг та іграшки були в усіх однакові. За даними дослідження Citypost mail, представники цього покоління проводять більше часу в соціальних мережах, ніж мілленіали — в середньому 6 годині 58 хвилин в тиждень займає у них перегляд Facebook. Переважно вони відвідують соцмережі в період з 20.00 до 00.00 і частіше використовують ПК, ніж смартфони (М. Денисенко, Н. Давиденко, 2020).

Покоління Y – Мілленіали. Саме це покоління найбільше досліджують маркетологи усього світу, адже вони будують сучасний світ. Їх батьками є "ікси", які одночасно намагалися дати своїм дітям свободу вибору та слідувати за кожним кроком. Представники цього покоління комунікабельні та впевнені в собі, у них підвищене почуття соціальної відповідальності. Мілленіали люблять похвалу та коли їх розуміють. Під час купівлі товарів вони користуються переважно онлайн-магазинами, проте іноді купують у гіпермаркетах та супермаркетах. (М. Денисенко, Н. Давиденко, 2020).

Покоління Z – Покоління зетів – це яскравий приклад людей, які з'явилися у часи великої глобалізації та постмодернізму. На формування їх цінностей вплинула Помаранчева революція, Революція гідності та анексія Криму. Вони народжені серед технологій, дивують своїм вмінням швидкого сприйняття інформації (М. Денисенко, Н. Давиденко, 2020).

Покоління «альфа» з'явиться за прогнозами дослідників після 2023 року. Його представників уже називають рушіями майбутнього прогресу. Американські вчені запевняють, що завдяки швидкому розвитку інформаційних технологій покоління «альфа» буде вміти читати вже у два роки! У школі ці діти будуть вивчати предмети, які їм справді цікаві. Вони не робитимуть того, що хочуть батьки чи будь-хто інший. Саме тому, передбачають, що «альфам» не буде потрібна вища освіта.

Учені припускають, що цінності поколінь здатні повторюватись, і покоління «альфа» матиме схожість із поколінням переможців *GI*.

Представники покоління будуть приєднуватися не до структур, організацій чи конфесій, а до однодумців за способом життя і мислення. Ці люди будуть залежні від технологій, зайняті кількома справами одночасно й змінюватимуть світ на краще. Вони прагнуть зменшити рівень захворюваності; зберегти природні ресурси; зупинити війну та голод.

Коли покоління «альфа» правитиме світом, це буде період яскравих, творчих, гармонійно розвинених самодостатніх особистостей, які здатні досягти вищої реалізації й позитивно вплинути на світ навколо себе. Діти цього покоління не підкорятимуться примусу — з ними потрібно буде **домовлятися**. Вони навчатимуться, якщо зрозуміють, навіщо їм це потрібно. Для них важливими будуть співпраця та партнерство. Вони потребуватимуть заохочення та обґрунтованої похвали. Для них будуть важливі самодисципліна, а не контроль і формальні правила. «Альфи» будуть мобільні й залежні від технологій. Вони стануть рушійною силою прогресу в нашому столітті.

Педагоги, що працюватимуть з представниками покоління «альфа», мають: володіти навичками ненасильницького спілкування; практикувати педагогіку партнерства; уміти інтегрувати знання з різних дисциплін; налагоджувати взаємодію з учнями, опираючись на їхні цінності; підкреслювати їхні сильні сторони; не сварити за помилки, а хвалити за вміння їх побачити, виправити й не повторювати; критично оцінювати себе.

Педагоги мають бути на «ти» із сучасними технологіями, упроваджувати перевернуте навчання, знати про особливості кліпового мислення, практикувати кінезіологію та йогу, допомагати дітям визначати місію, навчати ставити мету й планувати досягнення цілей, заохочувати до емпатії та синергії, дотримуватися здорового способу життя. Про це йдеться у програмі «Школа тренерів Нової української школи».

Швидкість розвитку технологій зростатиме, оскільки наступне покоління буде ще розумнішим, швидше адаптуватиметься і вже повністю позбавиться від расових, етнічних, гендерних та інших стереотипів у всіх сферах життя. (О. Матвійчук, 2018).

Зокрема, вирішення вказаних завдань у значній мірі залежить від кадрового потенціалу навчальних закладів та рівня його компетентності. Сьогодні важливо прогнозувати портрет майбутнього учня/студента. Побудувати творчі відносини, які будуть спиратися на співпрацю освітян та учнів/студентів. Освітній заклад покликаний не підлаштовувати потенціал особистості під традиційні рамки, а сприяти його розвитку в контексті (А. Єрмоленко 2014).

Таким чином, зміни які відбуваються на глобальному та національному рівнях привели до трансформації вимог як до випускника освітнього закладу, так і до педагога. Особливості розвитку особистості в залежності від періоду її становлення дуже помітно впливають на реалізацію її потенціалу та реакцію на оточуючу дійсність.

Намагання переорієнтувати наступні покоління під системи освіти ефективні в минулому не привели до позитивного результату (А. Єрмоленко 2014).

Надія Мартиненко
аспірантка,
Льотна академія Національного
авіаційного університету, м. Кропивницький

РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ

The perception of cultural diversity and cultural differences leads to an understanding of the need for an equal dialogue, whose main task is to ensure intercultural communication of representatives of various national cultures and adopting principles of tolerance. For the globalization era, tolerance becomes the only possibility of preserving national-cultural identity, peculiarity, uniqueness, since otherwise cultural standards and values will be lost. Preparation of students, future aviation specialists possessing a high level of formation in intercultural communication, is one of the main preconditions for its professional activities. Therefore, training students should be sent to overcome problems with representatives of different cultures in order to form a tolerant attitude to each other.

Найважливішою тенденцією сучасної суспільної динаміки, яка пов'язана з розвитком усіх культурних традицій, є процес глобалізації – інтеграції народів і держав в єдине планетарне співтовариство. Сприйняття культурного різноманіття і культурних відмінностей веде до розуміння необхідності рівноправного діалогу, основним завданням якого є забезпечення міжкультурною комунікацією представників різних національних культур та прийняття принципів толерантності. Для епохи глобалізації толерантність стає єдиною можливістю збереження національно-культурної ідентичності, своєрідності, унікальності, оскільки в іншому випадку будуть втрачені культурні стандарти та цінності.

Ціннісна картина сучасного покоління молоді відрізняється посиленням егоцентричних, індивідуалістичних, прагматичних, когнітивних цінностей; плюралізмом в оцінюванні знань, форм поведінки, способу життя; ослабленням патріотичних і посиленням космополітичних орієнтирів, пов'язаних, з одного боку, з прагматичними мотивами, а з іншого – з кризою традиційних вітчизняних та західних цінностей, відсутністю інтересу до моральних, життєвих, духовних цінностей (І. Ільїнський, 2001).

Підготовка студентів, майбутніх авіаційних фахівців, що володіють високим рівнем сформованості до міжкультурної комунікації, є однією з основних передумов ефективності його професійної діяльності. Разом з тим, практика показує, що студенти часто відчують труднощі в спілкуванні, стикаючись з особливостями комунікативної поведінки представників різних культур. Тому, навчання студентів має бути направлено на подолання проблем з представниками різних культур з метою формування толерантного ставлення один до одного. При цьому міжкультурні контакти можуть мати і негативні наслідки, пов'язані з нерозумінням звичаїв, традицій представника іншого етносу, атрибуцією поведінки людини, якщо воно не вкладається в рамки уявлень і логічних пояснень, які

присутні у сторін. Особливо це стосується невербальної комунікації, інтерпретація різних знаків якої призводить до нерозуміння співрозмовника, до конфліктних ситуацій. Діапазон причин виникнення міжкультурних конфліктів досить широкий. Це може бути недостатнє знання мови та пов'язане з цим просте нерозуміння партнера по комунікації, низький рівень знань в області поведінкових стереотипів носіїв мови, сприйняття національних особливостей чужої культури через призму своєї. При цьому без вміння швидко і адекватно оцінювати співрозмовника важко орієнтуватися в іншому міжкультурному просторі, що призводить до породження таких негативних почуттів, як нестерпимість, ворожість, презирство. Міжкультурна толерантність як особистісна якість проявляється в умінні знаходити спільну мову з різними людьми в різних ситуаціях, в здатності знаходити індивідуальний підхід до людей, в здатності стримувати себе у взаєминах з людьми, в терпимості і природності в поведінці з людьми.

Британський дослідник П. Ніколсон трактує толерантність, як терпимість до іншого, коли мова йде про морально значимому відхиленні від того, що індивід або суспільство вважають за належне. Важливо, що у суб'єкта толерантного ставлення є можливість впливати на те, що він вважає, що відхиляється від норми відмінністю; маючи владу впливати на неприйнятне для нього відхилення, суб'єкт толерантного ставлення цю владу не використовує. У Декларації принципів толерантності, затвердженій ЮНЕСКО записано, що толерантність означає «повагу, прийняття і правильне розуміння багатого різноманіття культур нашого світу, наших форм самовираження і способів прояву людської індивідуальності. Це не тільки моральний обов'язок, а й політична, і правова потреба. Толерантність – це чеснота, яка робить можливим досягнення миру і сприяє заміні культури війни культурною співпрацею. Толерантність – це обов'язок сприяти утвердженню прав людини, плюралізму (в тому числі культурного плюралізму), демократії та правопорядку. Це означає, що люди, як в нашій країні, так і в усьому світі, повинні навчитися жити в рамках терпимості та злагоди». (ЮНЕСКО, 1995)

Н. Янкін розглядає толерантність як активну моральну позицію та психологічну готовність до взаємодії з людьми іншого соціального, національного, релігійного та культурного середовища і пропонує такі її види: міжособистісна (здатність і практичне визнання носіїв інших цінностей, логіки мислення та форм поведінки); міжсоціальна (спрямована на забезпечення стійкої гармонії між різними соціальними групами); міжконфесійна (терпимість до інших вірувань); міжетнічна (інтерес та увага до думок, досвіду, звичаїв, поведінки представників інших національностей, етносів і культур); міжкультурна (повага та правильне розуміння розмаїття культур при збереженні позитивного образу своєї власної культури) (Н. Янкін, 2006).

Особливе значення має емоційний компонент толерантності. Емоції відіграють величезну роль в житті людини. Будь-яка конфліктна ситуація завжди супроводжується негативними емоціями. А ось емоційна емпатія практично завжди пом'якшує міжособистісні розбіжності або зовсім зводить нанівець конфлікт. Аналіз літератури показав, що вивчення шляхів розвитку толерантності в молодіжному середовищі особливо значимо як для суспільства, так і для наукової спільноти. Сучасний стан суспільства характеризується зусиллям соціальної мобільності, міграції, розвитком культурних контактів всіх рівнів, різкими змінами ціннісних орієнтирів. При цьому у всіх сферах відзначається і підвищення рівня міжетнічної агресії, культурної нетерпимості, релігійного та етнічного екстремізму. Подолати і передбачити подібні кризові явища можливо тільки за умови розвитку особистості підрастаючого покоління толерантності, терпимості до інших способів життя, до інших культурних форм. Необхідно прагнути навчити сучасних студентів вмінні приймати людей, такими якими вони є; поважати особистість кожного; розуміти і приймати традиції, цінності та культури представників іншої національності і віри; розуміти і поважати права, звичаї, погляди і світогляду інших людей; знайти своє місце в житті, не завдаючи шкоди правам інших людей.

В науково-педагогічній літературі представлена велика кількість видів толерантності, але ми розглянемо ті види, які характерні для багатонаціональних екіпажів. Гендерна толерантність – неупереджене ставлення до представників іншої статі, неприпустимість апріорного приписування людині недоліків іншої статі, відсутність ідей про перевагу однієї статі над іншою. Такий вид толерантності важливий для змішаних екіпажів, в яких працюють жінки-пілотеси. Вікова толерантність виражається у відсутності упередженості до «недоліків» людини, які пов'язують з його віком. Інтолерантність може виражатися, наприклад, в зневажливому ставленні до молодих спеціалістів, які не мають досвіду і знань з точки зору старшого покоління. Або ж вона пов'язана з переконаністю молоді в нездатності «старих» розуміти молодь. Міжкласова толерантність – терпиме ставлення до представників різних майнових шарів (багатих до бідних, бідних до багатих). Інтолерантність може виражатися в зневажливому ставленні більш заможних членів екіпажу до менш заможних. Міжнародна толерантність – шанобливе ставлення до представників різних націй, здатність не переносити недоліки і негативні дії окремих представників національностей на інших людей. Крайніми проявами міжнародної інтолерантності є етноцентризм – дискримінація особистості або цілої групи на основі культурних чи мовних характеристик. Агресивний націоналізм виражається в переконанні, що одна нація перевершує в правах іншу. Расова толерантність – відсутність упереджень до представників іншої раси. У своєму крайньому прояві расова інтолерантність є расизм (дискримінація людей за расовим принципом) (М. Жиртуева, 2012).

Ряд вчених (М. Беннетт, 1998; Дж. Мартін, 2000; Ю. Кім, 1994) виділили характерні риси толерантності особистості, серед яких: гуманність (увага до самобутнього внутрішнього світу людини, віра в його добрий початок, людяність в міжособистісних відносинах; рефлексивність (передбачає глибоке знання особистісних особливостей, достоїнств і недоліків, встановлення їх відповідності толерантному світосприйняттю); волелюбність; відповідальність (прояв внутрішньої сили в ситуації прийняття рішення, його якісного виконання на основі системи особистісних вимог); гнучкість (уміння в залежності від подій, прийняти рішення на основі володіння повноцінної інформації); саморегуляція (володіння своїми емоціями і вчинками); перцептивність (вміння помічати і виділяти різні властивості людей, проникати в їх внутрішній світ); емпатійність (співпереживання проблемам інших людей, емоційна оцінка подій).

Отже, глобальний рівень полікультурної освіти припускає розвиток позитивного досвіду спілкування з людьми різних національностей. Сьогоднішні студенти нуждаються в правильному формуванні толерантного ставлення до інших культур. Тому, в подальшому плануємо впровадження позааудиторного тренінгу «Толерантність у міжкультурному середовищі».

Інна Михайлюк

кандидат психологічних наук,

доцент кафедри педагогіки та психології професійної освіти,

Національний авіаційний університет, м. Київ

ДІАЛОГІЧНИЙ ДИСКУРС ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДІАЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

The article presents dialogic discourse as a mean of formation of dialogic competence of future psychologists. Its structure and content are given. It is established that dialogic discourse as a mean allows to form a sufficient level of dialogic orientation in respect of the situation of professional interaction and increase the level of dialogic competence of future psychologists in the process of their professional training.

Беручи до уваги специфіку нашого дослідження щодо можливостей формування діалогічної компетентності майбутніх психологів у процесі професійної підготовки, ми здійснили спробу дослідити діалогічний дискурс як засіб формувального впливу на означену якість фахівців психологічного профілю. Спираючись на дослідження проблеми спілкування у зарубіжній та вітчизняній психології, нами розгорнуто схему діалогічного дискурсу як фрагменту консультативної взаємодії у співвідношенні «діалогічна задача – діалогічний результат». Так, на погляд, Дж. Остіна, діалогічний дискурс розгортається як процес здійснення мовних дій, особливості якого з одного боку є динамічний характер, а з іншого, один із проявів законів зчеплення, що діють на просторах діалогу (Дж. Остін, 1986). Крім того, ми ґрунтувались на положенні О.О. Леонтьєва про те, що «спілкування у психологічному сенсі завжди є процесом вирішення комунікативної задачі» (О. Леонтьєв, 1974). Відтак у контексті нашого дослідження, діалогічна задача розуміється як такий вплив на клієнта, при якому у кожен момент взаємодії досягається можливість змінювати його смислове поле. У свою чергу,